

Sygn. akt V U 874/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 sierpnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

<i>Przewodniczący:</i>	<i>SSO Halina Doroz</i>
<i>Protokolant:</i>	<i>st. sekr. sądowy Ewelina Lubecka</i>

po rozpoznaniu w dniu 28 sierpnia 2013 r.

na rozprawie

odwołania S. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

z dnia 3 kwietnia 2013 roku nr (...)

w sprawie S. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o emeryturę

I. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje S. G.

emeryturę od (...)roku.

II. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie

ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt V U 874/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 kwietnia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. odmówił S. G. przyznania emerytury.

S. G. złożył odwołanie od powyższej decyzji. Zakwestionował w jego treści nie uwzględnienie przez organ rentowy jako okresu pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia w dniach od 4 sierpnia 1981 roku do 30 września 1993 roku w Przedsiębiorstwie (...) w O. wskazując, iż jego praca w tym okresie odpowiadała wskazanej w wykazie A dział XIV poz. 24 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego

pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 r. Nr 8 poz. 43 ze zm.) (k. 5-6).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu podniesiono, że ubezpieczony udowodnił na dzień 31 grudnia 1998 roku ogółem 29 lat, 4 miesiące i 26 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 5 lat, 6 miesięcy i 5 dni okresu pracy w warunkach szczególnych. Organ ten nie uznał bowiem za okres świadczenia pracy o takim charakterze zatrudnienia ubezpieczonego w dniach od 4 sierpnia 1981 roku do 30 września 1993 roku w Przedsiębiorstwie (...) w O. na stanowisku starszego mistrza Stacji Obsługi z uwagi na nie przedłożenie dokumentu potwierdzającego prace w warunkach szczególnych. (k. 13 -13v.)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

S. G. urodził się w dniu (...) roku.

W okresie od 10 września 1968 roku do 30 września 1993 roku w ubezpieczony był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w O..

W ramach tego okresu w dniach od 4 sierpnia 1981 roku do 30 września 1993 roku ubezpieczony świadczył pracę na stanowisku starszego mistrza Stacji Obsługi na Wydziale P. Osobowych- Stacji Obsługi (...).

W Wydziale P. Osobowych - Stacji Obsługi (...) w którym pracował ubezpieczony prowadzone były bieżące naprawy autobusów oraz ich obsługa techniczna, natomiast naprawy główne polegające na renowacji silnika i autobusu wykonywane były poza stacją. Ubezpieczony rozpoczynał pracę od zapoznania się z zakresem remontów i napraw, które były przewidziane na dany dzień do wykonania. Następnie po wjechaniu autobusu na kanał do naprawy przydzielał poszczególnym pracownikom określony zakres robót, a następnie cały czas sprawował nadzór nad wykonywaniem poszczególnych etapów naprawy sprawdzając stopień zaawansowania i wykonania naprawy. Decydował, czy zlecenie do naprawy jest zgodne ze stanem faktycznym, czy naprawa musi być dokonana i w jakim zakresie a ponadto czy naprawa ma odbyć się przy pomocy nowych części zamiennych czy też części należy wysłać do regeneracji lub dokonać naprawy na miejscu. W czasie ośmiogodzinnego czasu pracy ubezpieczony nadzorował pracę podległych mu pracowników wśród których byli: elektromechanicy, monterzy, mechanicy napraw pojazdów samochodowych, smarownicy pojazdów, malarze lakiernicy samochodowi, blacharze oraz kowale, którzy wykonywali prace przy naprawie resorów. Wykonywane były również usługi lakiernicze gdy zachodziła taka potrzeba lub po zakończeniu naprawy i wtedy wówczas do obowiązków mistrza należała kontrola jakości wykonanych prac lakierniczych. W Stacji Obsługi wykonywane były prace spawalnicze konieczne przy naprawach autobusu i ubezpieczony musiał sprawdzić jakość wykonania spawów, czy dobrze była wykonana praca i czy były zachowane warunki BHP przy jej wykonaniu, w szczególności jeżeli spawanie odbywało się z pobliżu zbiornika paliwa. Podczas naprawy autobusu ubezpieczony sprawdzał sprawność akumulatora, prawidłowy poziom elektrolitów, jeżeli zachodziła potrzeba przekazywał akumulator do akumulatorowni do ładowania lub naprawy, a nadzorował wszystkie etapy sprawdzania akumulatora oraz odbioru akumulatora z akumulatorowni i ustalenia czy jest on sprawny.

W/w pracodawca wystawił ubezpieczonemu świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, gdzie wskazano, iż w okresie od 1 lutego 1980 roku do 30 czerwca 1998 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał on pracę w szczególnych warunkach na stanowisku starszy mistrz wymienionym w dziale wykazie A dziale XIV poz. Nr 24 pkt 1 wykazu stanowiącym załącznik nr 64 Ministra komunikacji z dnia 29 czerwca 1983 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu komunikacji, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej (Dz. Urz. MK nr 10)

W dniu 5 marca 2013 roku ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę.

Ogólny staż ubezpieczeniowy S. G. wynosi 29 lat, 4 miesiące i 26 przypadających na dzień 1 stycznia 1999 roku, w tym 15 lat warunkach szczególnych.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt emerytalnych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K., akt osobowych ubezpieczonego oraz zeznań świadków: T. D. – k. 42-44 oraz E. S. – k. 44-45, zeznań ubezpieczonego k. 45-46.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne.

Zgodnie z treścią art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2009 r. Nr 153 poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. 1 stycznia 1999 roku osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura ta przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (art. 184 ust. 2).

Zgodnie z art. 27 ustawy emerytalnej urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnęli wiek emerytalny wynoszący co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn;
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn,

Natomiast w myśl art. 32 ust. 1 cytowanej ustawy, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 r. Nr 8 poz. 43 ze zm.), według których okresami pracy uzasadniającymi prawo do wcześniejszej emerytury są okresy, w jakich praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W przedmiotowej sprawie nie jest spornym między stronami ogólny staż pracy S. G.. Spór dotyczył natomiast tego, czy praca ubezpieczonego w okresie od 4 sierpnia 1981 roku do 30 września 1993 roku, tj. w części okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w O. była zatrudnieniem w warunkach szczególnych.

W tym miejscu godzi się wyeksponować, iż stanowisko prawne ubezpieczonego w sprawie zasadza się na przyjęciu, iż specyfika świadczona przez niego w spornych okresach pracy odpowiada rodzajowo tej, która w stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 r. Nr 8 poz. 43 ze zm.) wykazie A dział XIV poz. 24 została opisana jako kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór

inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Dokonując analizy treści pojęć „kontrola międzyoperacyjna”, „kontrola jakości produkcji i usług” oraz „dozór inżynieryjno-techniczny” nie sposób pominąć regulacji przepisu art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej, który stanowi, iż dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1 (preferencyjnych uprawnień do emerytury) za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z przedmiotowej regulacji wynika, iż praca w warunkach szczególnych winna charakteryzować się znaczną uciążliwością dla organizmu pracownika związaną z bezpośrednią stycznością z czynnikami ryzyka.

Wyżej wskazane pojęcia - w realiach przedmiotowej sprawy - należy wiązać z uczestnictwem pracownika w procesie produkcji z uprawnieniami do bezpośredniej ingerencji w ten proces poprzez wydawanie pracownikom trudniącym się obsługą urządzeń wykorzystywanych w tym procesie poleceń. Za zasługujące na pełną aprobatę należy zatem uznać stanowisko prawne wyrażone w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2007 roku w sprawie III UK 62/07 (LEX nr 375653), w którego treści wskazano, iż czynności ogólnie pojętego nadzoru lub kontroli w procesie produkcji wykonywanej w tych wydziałach i oddziałach, w których zatrudnieni są pracownicy wykonujący pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia z 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, objęte poz. 24 działu XIV Wykazu A, to wyłącznie te czynności, które wykonywane są w warunkach bezpośrednio narażających na szkodliwe dla zdrowia czynniki, a więc polegające na bezpośrednim nadzorze i bezpośredniej kontroli procesu pracy na stanowiskach pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

Dokonując szczegółowych ustaleń w zakresie prac wykonywanych przez ubezpieczonego w w/w zakładzie pracy sąd oparł się na zeznaniach ubezpieczonego oraz na zeznaniach świadków. Z treści zeznań świadków w osobach T. D. oraz E. S. będących współpracownikami ubezpieczonego w spornym okresie w sposób czytelny wynika, że ubezpieczony posiadał kompetencję do ingerowania w proces pracy na Wydziale P. Osobowych - Stacji Obsługi (...) gdzie prowadzone były bieżące naprawy autobusów oraz obsługa techniczna. Świadczenie zgodnie wskazali, iż praca ubezpieczonego w tym okresie polegała na organizacji i przydzieleniu poszczególnym pracownikom określonego zakresu robót, a następnie sprawowaniu nadzoru nad wykonywaniem poszczególnych etapów naprawy sprawdzając stopień zaawansowania i wykonania naprawy. Ubezpieczony decydował, czy zlecenie do naprawy jest zgodne ze stanem faktycznym, czy naprawa musi być dokonana i w jakim zakresie a ponadto czy naprawa ma odbyć się przy pomocy nowych części zamiennych czy też części należy wysłać do regeneracji lub dokonać naprawy na miejscu. W czasie ośmiogodzinnego czasu pracy ubezpieczony nadzorował pracę podległych mu pracowników wśród których byli: elektromechanicy, monterzy, mechanicy napraw pojazdów samochodowych, smarownicy pojazdów, malarze lakiernicy samochodowi, blacharze, spawacze oraz kowale, którzy wykonywali prace przy naprawie resorów.

Charakter wykonywanych czynności i zakres sprawowanego dozoru potwierdził również sam ubezpieczony, stwierdzając iż w okresie 4 sierpnia 1981 roku do 30 września 1993 roku wykonywał w pełnym wymiarze czasowym pracę starszego mistrza Stacji Obsługi.

Sąd zeznania świadków oraz ubezpieczonego uznał za wiarygodne albowiem są one spójne, logiczne, konsekwentne, przekonywujące i wzajemnie ze sobą korelują. Należy nadmienić, iż świadkowie są osobami obcymi w stosunku do ubezpieczonego, nie mieli zatem interesu by zeznawać na jego korzyść, a z powodu zatrudnienia w tym samym co ubezpieczony zakładzie pracy oraz zajmowanych stanowisk kierowniczych mieli wiedzę na temat wykonywanej przez niego pracy. Fakt wykonywania czynności na stanowisku starszego mistrza Stacji Obsługi dodatkowo znajduje potwierdzenie w znajdujących się w aktach osobowych angażach oraz zakresie powierzonych ubezpieczonemu obowiązków.

Powyższe pozwala uznać iż w czasie swego zatrudnienia w spornym okresie ubezpieczony posiadał kompetencję do ingerowania w proces pracy na Wydziale P. Osobowych - Stacji Obsługi (...), gdzie prowadzone były bieżące naprawy autobusów oraz ich obsługa techniczna.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwala zatem przyjąć, iż ubezpieczony w spornym okresie stale w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace ujętą w Wykazie A Dział XIV poz. 24 załącznika do w/w rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, czyli prace związane z dozorem inżynieryjno-technicznym na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Były to prace wykonywane przez pracowników w szczególnych warunkach ujęte w Wykazie A Dziale XIV pod poz. 12 (prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym), w Wykazie A Dziale XIV pod poz. 16 (prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych), w Wykazie A Dziale XIV pod poz. 17 (lakierowanie ręczne lub natryskowe - nie zhermetyzowane), w Wykazie A Dziale XIV pod poz. 13 (Prace w akumulatorowniach: opróżnianie, oczyszczanie i wymiana stężonego kwasu siarkowego i płyt ołowianych).

Należy w tym miejscu podnieść, iż zaliczenie ubezpieczonemu spornego okresu od 4 sierpnia 1981 roku do 30 września 1993 roku (12 lat, 1 miesiąc i 22 dni) do pracy w szczególnych warunkach wraz z okresem znanym przez organ rentowy okresem 5 lat, 6 miesięcy i 5 dni pozwala S. G. na uzyskanie wymaganego minimum 15 – letniego stażu pracy w szczególnych warunkach.

Należało zatem uznać, że skoro S. G. ukończył 60 lat i legitymuje się wymaganym stażem pracy przypadającym na dzień 1 stycznia 1999 roku – dzień wejścia w życie ustawy emerytalnej, w tym - w szczególnych warunkach ponad 15 lat, to tym samym spełnia przesłanki, od których uzależnione jest nabycie prawa do emerytury.

Ubezpieczony wiek 60 lat ukończył w dniu (...) roku zaś wniosek o świadczenie emerytalne złożył w dniu 5 marca 2013 roku. Stosownie do przepisu art. 129 ust. 1 wyżej cytowanej ustawy świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd - na podstawie art. 47714 § 2 kpc - zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu emeryturę od (...)roku tj. od dnia w którym ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny.

Nadto Sąd na mocy art. 118 ust. 1 a ww. ustawy nie stwierdził, aby organ rentowy ponosił odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Do ustalenia okoliczności odnośnie zatrudnienia ubezpieczonego na stanowisku starszego mistrza Stacji Obsługi niezbędne bowiem było przeprowadzenie postępowania dowodowego przez Sądem, w tym zwłaszcza przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków i dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych ubezpieczonego.